

Tranh truyện cổ tích Việt Nam

TẮM CẨM

NGUYỄN THỊ HÒA

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

1. Ngày xưa, nhà nọ có hai chị em cùng cha khác mẹ, chị là Tấm còn em là Cám. Mẹ Tấm mất sớm, ít lâu sau người cha cũng qua đời. Tấm ở với dì ghẻ là mẹ đẻ ra Cám. Tấm phải làm lụng quần quật suốt ngày, còn Cám được mẹ nuông chiều chơi dông dài ngày nọ qua ngày kia.

2. Một hôm, mẹ Cám đưa cho hai chị em mỗi người một cái giỏ sai đi bắt tép, ai bắt được nhiều hơn sẽ được thưởng một cái yếm đỏ. Tâm không quản trời nắng nóng, mải miết bắt được đầy giỏ cả tôm và tép. Còn Cám nhớn nhoe hái hoa bắt bướm, trời đã về chiều mà giỏ của Cám vẫn chưa có tý gì. Thấy giỏ của Tâm đầy tép, Cám bảo chị: “Chị Tâm ơi, đầu chị lấm, chị hụp cho sâu, kéo về mẹ mắng”.

3. Tấm tưởng thật, xuống ao, ra tận chỗ sâu tắm rửa. Cắm ở trên bờ chút hết tôm tép của Tấm vào giỏ của mình rồi bỏ về trước. Tắm xong, Tấm lên bờ, thấy chỉ còn giỏ không, bưng mặt khóc.

4. Chợt Bụt hiện lên hỏi: “Vì sao con khóc?”

Tâm kể sự tình cho Bụt nghe, Bụt bảo: “Con thử xem trong giỏ còn gì không?”

Tâm nhìn vào giỏ và thưa: “Chỉ còn có con cá bống”.

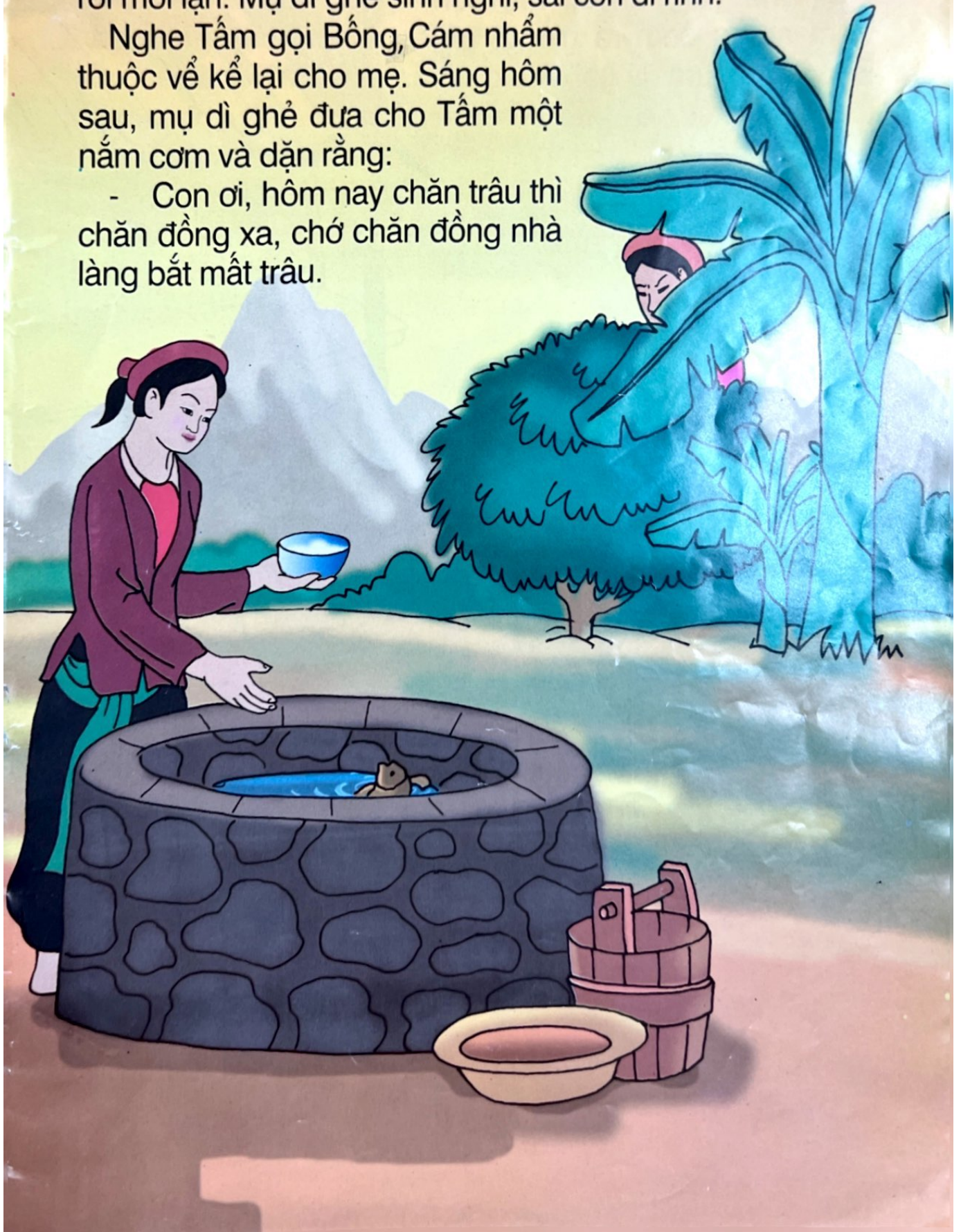
Bụt bảo Tâm: Con đem cá bống về thả xuống giếng mà nuôi. Mỗi bữa đáng ăn ba bát thì con ăn hai, còn một đem cho bống. Mỗi lần cho ăn con nhớ gọi: “Bống bống bang bang, lên ăn cơm vàng cơm bạc nhà ta, chớ ăn cơm hẩm cháo hoa nhà người”.

5. Dứt lời Bụt biến mất. Tấm theo lời Bụt dặn. Mỗi bữa ăn, Tấm bớt một bát cơm giấu đi đem cho bồng. Cứ nghe tiếng gọi là bồng lại ngoi lên mặt nước, đớp kỳ hết cơm rồi mới lặn. Mụ dì ghẻ sinh nghi, sai con đi rình.

Nghe Tấm gọi Bồng, Cám nhảm thuộc vế kể lại cho mẹ. Sáng hôm sau, mụ dì ghẻ đưa cho Tấm một nắm cơm và dặn rằng:

- Con ơi, hôm nay chăn trâu thì chăn đồng xa, chớ chăn đồng nhà làng bắt mất trâu.

6. Chờ Tầm đi rồi, mẹ con Cám mang cơm ra giếng, gọi Bồng như Tầm đã gọi. Bồng nổi lên mặt nước, hai mẹ con bắt ngay lấy đem về làm thịt.

7. Chiều hôm ấy cũng như mọi lần, ăn xong, Tấm đem cơm cho Bồng. Tấm gọi mãi mà mặt nước vẫn phẳng lặng, không thấy Bồng đâu, chỉ có một cục máu nổi lên. Thấy vậy, Tấm óa khóc.

Bụt hiện lên bảo:

- Người ta ăn thịt mất cá Bồng rồi. Con về nhặt xương nó, bỏ vào bốn cái lọ rồi đem chôn ở bốn chân giường.

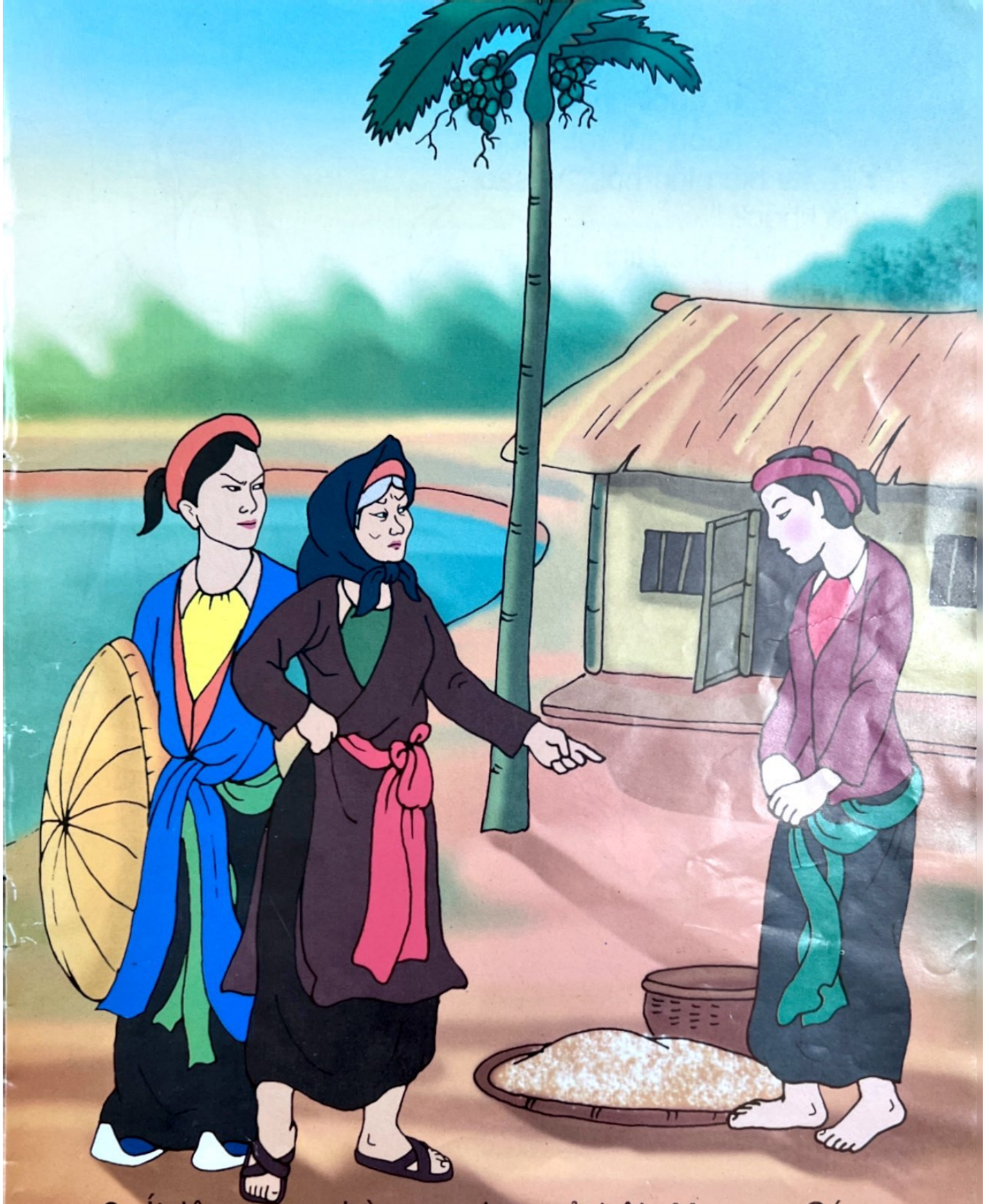

8. Tấm tìm mãi không thấy mẩu xương nào. Gà mái thấy thế kêu lên:

- Cục ta cục tác, cho ta nắm thóc, ta bới xương cho.

Tấm cho gà nắm thóc. Gà vào bếp bới một lúc thì xương phơi lên cả mặt tro. Tấm nhặt cho vào lọ đem chôn ở bốn chân giường.

9. Ít lâu sau, nhà vua cho mở hội. Mẹ con Cám sắm sửa quần áo đẹp để đi trẩy hội. Mụ dì ghẻ lại trộn một đấu gạo với một đấu thóc, bắt Tấm nhặt xong thì mới được đi.

10. Tâm ngồi nhặt được một lúc, buồn tủi rồi khóc. Bụt lại hiện lên hỏi: “Vì sao con khóc?”

Tâm kể hết sự tình cho Bụt nghe, Bụt bảo Tâm:

- Để ta sai chim sẻ xuống nhặt giúp con.

Đàn chim sẻ bay xuống kêu ríu rít.

11. Nhưng Tấm lại tủi thân vì không có quần áo đẹp. Bụt bảo Tấm: “Con hãy đào mấy cái lọ ngày trước chôn ở dưới chân giường lên thì sẽ có quần áo mới. Tấm đào lên thì thấy có đủ cả quần áo, khăn giấy đẹp đẽ. Thứ nào Tấm mặc cũng vừa như in”.

12. Trong một cái lọ còn có con ngựa bé tí tẹo nhưng khi đặt xuống đất, ngựa bỗng hí lên một tiếng rồi lớn bằng con ngựa thật có đủ cả yên cương.

Tầm mừng lắm, tầm gọi sạch sẽ rồi cưỡi ngựa đi xem hội.

13. Lúc qua cầu, Tấm sơ ý đánh rơi một chiếc hài xuống nước. Tấm vội xuống ngựa để mò mà không thấy.

14. Một lúc sau, voi của Vua đi đến đây, cứ kêu rống lên không chịu bước tiếp. Vua sai lính hầu thử xuống nước mò thì nhặt được một chiếc hài xinh xắn, Vua ngắm nghía chiếc hài, rất lấy làm vừa ý liền truyền lệnh hể ai trong đám đàn bà con gái đi xem hội, ai ướm vừa chiếc hài thì Vua sẽ lấy làm vợ.

15. Đám hội ngày càng náo nhiệt vì ai cũng tranh nhau đến thử hài, mẹ con Cám cũng vào ướm thử nhưng không ai vừa cả. Đến lượt Tấm đến xin thử thì vừa như in. Chiếc hài vừa thử và chiếc hài Tấm đang xách ở tay vừa đúng một đôi. Cám đứng ngoài xem, thấy vậy bảo mẹ:

- Mẹ ơi, trông ai như chị Tấm nhà ta.

Mụ dì ghẻ bấu môi: “Chuông khánh còn chẳng ăn ai, nữa là mảnh chính ném ngoài bờ tre. Chị Tấm nhà mày làm sao mà đến đây được”

16. Mãi đến khi quân lính đem kiệu rước hoàng hậu về cung, mẹ con Cám mới biết đúng là Tấm.

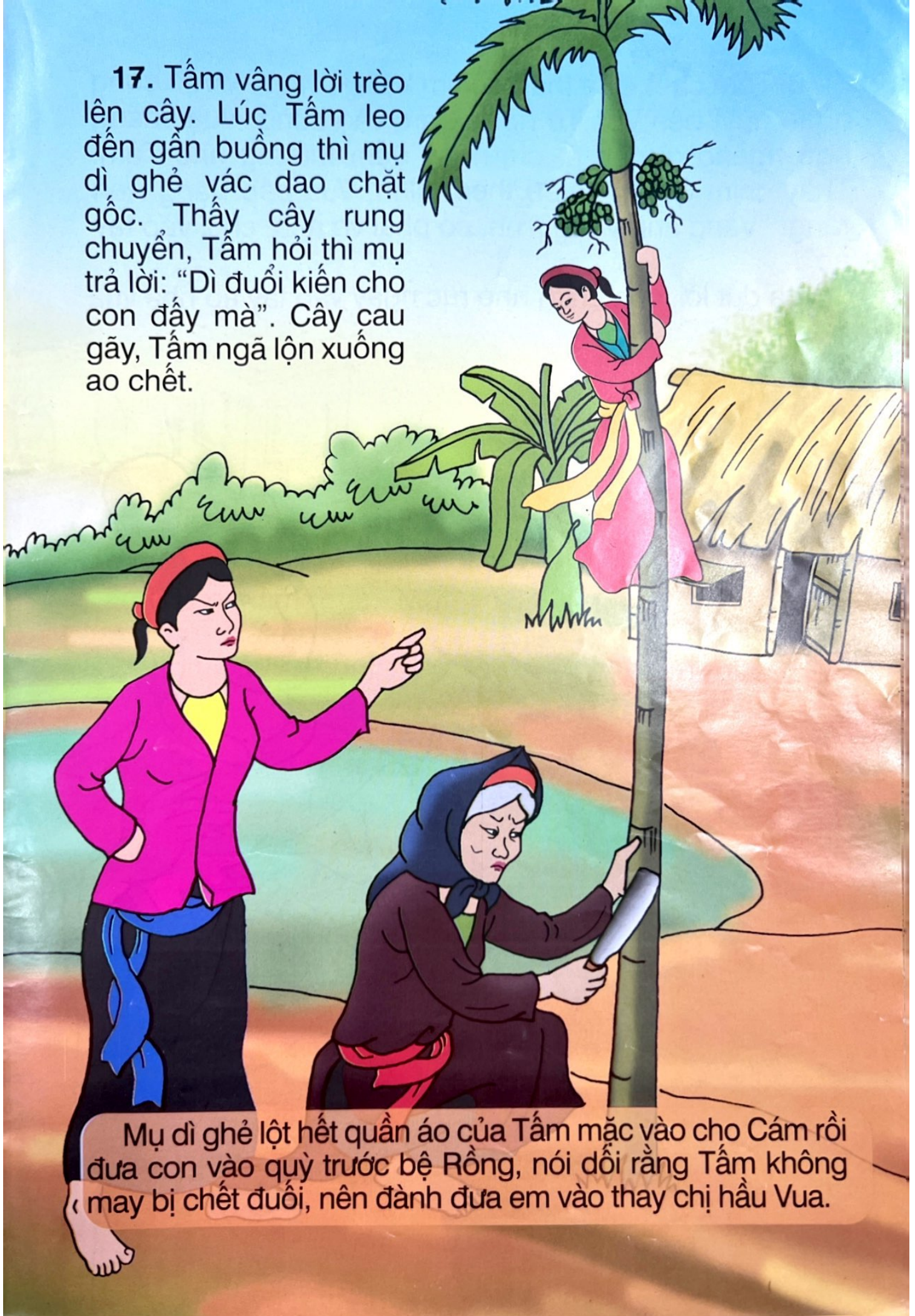
Tấm được sống sung sướng trong hoàng cung, đến ngày giỗ cha mới về thăm nhà.

Mụ dì ghẻ thấy Tấm về, lòng ghen ghét bùng bùng bốc lên. Mụ nghĩ ra một mưu bảo Tấm:

- Con trèo lên cây cau hái lấy một buồng để cúng cha.

17. Tấm vâng lời trèo lên cây. Lúc Tấm leo đến gần buồng thì mụ dì ghẻ vác dao chặt gốc. Thấy cây rung chuyển, Tấm hỏi thì mụ trả lời: “Dì đuổi kiến cho con đây mà”. Cây cau gãy, Tấm ngã lộn xuống ao chết.

Mụ dì ghẻ lột hết quần áo của Tấm mặc vào cho Cám rồi đưa con vào quỳ trước bệ Rồng, nói dối rằng Tấm không may bị chết đuối, nên đành đưa em vào thay chị hầu Vua.

18. Tấm chết, hóa thành chim Vàng Anh bay vào cung quần quýt bên Vua. Từ ngày Cám vào cung, Vua chẳng ngó ngàng gì đến ả, chỉ ngày đêm thương nhớ Tấm. Thấy chim quyen luyến theo mình, Vua bảo Vàng Anh rằng: “Vàng anh Vàng Anh, có phải vợ anh, chui vào tay áo”.

Vua dứt lời, con chim nhỏ rúc ngay vào tay áo nhà vua.

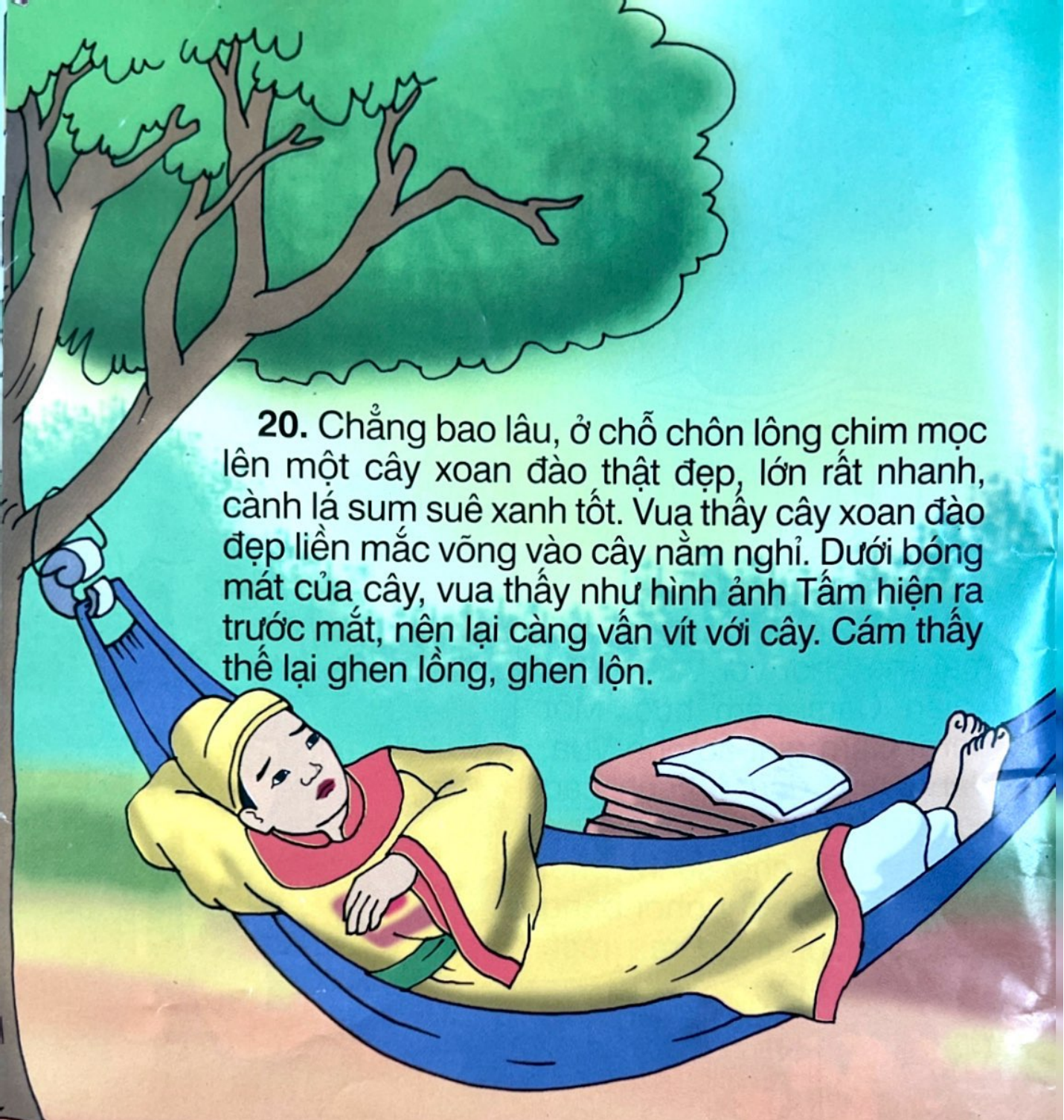

19. Từ hôm ấy, Vua chỉ mãi mê chơi với Vàng Anh khiến Cám hậm hực. Một hôm, Cám giặt áo cho Vua, Vàng Anh đậu ở cành cao véo von hót: “Giặt áo chồng tao thì giặt cho sạch, phơi áo chồng tao thì phơi bằng sào, chớ phơi bờ rào rách áo chồng tao”.

Nghe chim kêu, Cám vừa lo sợ, vừa căm tức Vàng Anh. Cám vội về nhà và đem chuyện kể với mẹ.

Mẹ nó bảo: Bóp chết con chim nướng cho mèo ăn rồi đem chôn lông chim cho mất tích.

20. Chẳng bao lâu, ở chỗ chôn lông chim mọc lên một cây xoan đào thật đẹp, lớn rất nhanh, cành lá sum suê xanh tốt. Vua thấy cây xoan đào đẹp liền mắc võng vào cây nằm nghỉ. Dưới bóng mát của cây, vua thấy như hình ảnh Tấm hiện ra trước mắt, nên lại càng vắn vít với cây. Cám thấy thế lại ghen lồng, ghen lộn.

Một hôm, Cám chặt cây, lấy gỗ đóng khung cử. Nhưng khi Cám ngồi dệt vải, khung cử lại kêu:

- Cót ca cót két, lấy tranh chồng chị, chị khoét mắt ra.

Cám sợ quá, vội về mách mẹ, mẹ Cám bảo: “Đốt khung cử đi rồi đem tro đổ thật xa”. Hôm sau, ở đồng tro lại mọc lên một cây thị cao lớn. Cây thị ra nhiều hoa nhưng chỉ có duy nhất một quả.

21. Gần chỗ cây thị có bà cụ bán nước. Một hôm, thấy quả thị đã chín vàng, bà cụ khẽ gọi:

- Thị ơi, thị rụng bị bà, bà để bà ngủ chứ bà không ăn.

Bà cụ vừa dứt lời, quả thị rụng ngay vào bị của bà. Từ đây, mỗi khi bà cụ đi khỏi nhà thì Tấm lại từ quả thị chui ra. Tấm quét nhà, nấu cơm, tằm trầu cho bà cụ.

22. Một buổi sáng, bà cụ già vờ đi chợ rồi rón rén trở về. Thấy Tấm từ quả thị chui ra, bà cụ mừng lắm vội xé tan vỏ thị đi. Từ đó Tấm ở với bà cụ bán hàng, được bà thương yêu như con gái.

23. Một hôm, Vua đi ngang qua hàng nước, Vua thấy miếng trầu tằm cánh phượng bày trong quán giống hệt miếng trầu Tằm tằm ngày trước liền nghĩ ý muốn gặp người tằm trầu. Tằm được bà cụ gọi, vừa bước ra đến cửa, vua nhận ra ngay hoàng hậu của mình và xin với bà cụ đón nàng về cung.

24. Mẹ con Cám thấy Tấm trở về thì sợ hãi, xấu hổ mà bỏ Hoàng cung đi biệt tích. Tấm được đoàn tụ với nhà vua và sống hạnh phúc suốt đời bên người mà mình yêu quý.

